

Idem s tobom

Biblijska žena i majka Debora jamči da je naj-taktika ona kad Bog ide ispred nas. Pritom je važna potpora - sve češće kod nas označena tuđicom *support*

■ Piše p. Niko Bilić, SJ (dr. teol., FFDI, Zagreb)

Biblijski tekstovi nastaju u patrijarhalnom ozračju pa još više zadivljuju ženski likovi s odsudnom ulogom u životu zajednice. Jedna od njih je Debora, jedina žena među biblijskim sucima-spasiteljima. Samo ona nosi i naslov proročice (Suci 4, 4). Iz današnjeg športa znamo da njime ne dominiraju samo muškarci, nego žene također obaraju rekorde. Štoviše, i psihologija i svagdanje iskustvo svjedoče da ženska duša mnogo brže zna što hoće i ustrajnija je na putu do svog cilja. Biblijska Debora već svojim imenom upozorava na te odlike. Njezino ime znači *pčela*.

■ Otvorenih očiju

Ta junakinja ima oka za prilike u kojima je njezin narod. Uspjeh do kojeg će njezino zalaganje dovesti silan je. Nasuprot dvadeset godina potlačenosti (Suci 4, 3), uslijedit će četrdeset godina mira (5, 31). Za opis nevolje u tekstu služi izraz "prodati" (4, 2.9), što upozorava na ulogu novca u športu danas i opasnosti u svezi s tim.

Debora oprezno formulira božanski nalog vojskovođi Baraku (4, 6) i tvrdnju o Božjem vodstvu (4, 14). Obje rečenice - sročene kao pitanje - sukladne su stoljetnom religioznom iskustvu da je Božje djelovanje skrovito. Potrebna je pomnija da ga prepoznamo. Kao što športšaš iz treninga u trening sa sve većom lakoćom izvodi zadane pokrete i pogađa

cilj, tako i marljiv vjernik sve lakše uočava koja nadahnuća dolaze od Boga. Potvrdu za autentičnost Deborinih proroštava treba pronaći.

■ Osobno zalaganje

Debora stvara povjerenje. Sama se pridružuje akciji da osobnom prisutnošću bude potpora u izvršenju velike zadaće. Jamac je pouzdanosti Božje najave. Potvrdnim odgovorom ohrabruje i zaustavlja oklijevanje: "Sigurno idem s tobom!" (4, 9). U tili čas - u istom biblijskom retku - spremno izvršava obećanje: ustaje i polazi. Pokret s vojskom svjedoči o njezinoj psihofizičkoj kondiciji. Oči svijeta upravo u suvremenom športu vide da se cijeli čovjek u svojoj aktivnosti daje. Same riječi nisu dosta.

Iz športa također znamo da uspjeh donosi eksploziju radosti. U biblijskom opisu nakon zahtjevnog pothvata (Suci 4) slijedi raskošna slavljenička pjesmu koja pršti od siline osjećaja (Suci 5). Debora ističe vlastitu osobu: ona će pjevati, a za slušatelje poziva kraljeve i knezove (5, 3)! Svjesna je da je incijatorica (5, 7) i govori o voditeljicama u narodu (5, 2). Uvod kaže da je udana žena (4, 4), a u pjesmi ona sama svoje mjesto u zajednici definira majčinstvom: ona je majka u Izraelu (5, 7).

Svaki trener zna da je najvažnije izravno motivirati čovjeka. Debora je u tome uzor. Najprije s velikim autoritetom koji se krije u riječi

* iskrice *

I tijelo i duh traže vježbu.

Izravan poziv čuda čini.

Tko sam krene, najviše pokrene!

Povjerenje nije manje važno od mišića.

Slika gore:

Debora znači pčela na hebrejskom

Slika sasvim lijevo:

Ilustracija Debore i Baraka

Slika lijevo:

Prikaz žene s knjige o Debora

Slika dolje:

Pogled na brdo Tabor gdje se radnja zbiva

šalah - biblijskoj šifri za božansko poslanje - daje pozvati Baraka (4, 6). Potom na dan boja otvoreno naređuje "Ustani!" (4, 14).

Biblijski tekst respektira protivnika, ističući njegovih devet stotina oklopnih kola (4, 3-13). Deborino vodstvo svodi ga na ravnopravnu mjeru. Moćni će napadač na koncu *pješice* bježati (4, 15-17), slično braniteljima koji su vlastitim nogama hodili (4, 10).

■ Božja potvrda

Taktika koju Debora predlaže u Božje ime pokazuje se vrlo uspješnom. Potvrdu da je riječ o pravim proroštvima daje najprije čudesna Božja intervencija *blokiranjem* nadmoćnog protivnika (4, 15). I. Fischer upozorava da je tako Deborina povijest vezana uz najslavniju i izvornu biblijsku pobjedu - izlazak Božjeg naroda u slobodu kad je na isti način zaustavljena progoniteljska vojska pred Crvenim morem (Izl. 14, 24).

Pouzdanost Deborinih planova otkriva i biblijski motiv Jahvina rata u kojem je prije i *ispred* (hebr. *lifnê*) vojnog pohoda već sve uređeno. Bog sam ide ispred (4, 14). Čini bezopasnom brutalnu silu (4, 15). On *ispred* Božjeg naroda vrhovni autoritet protivnika čini malenim (4, 23). Tu je i bitna strateška prednost. Prema proroštvu, odabrana momčad okuplja se na gori Tabor (4, 6.14), a protivnici se smještaju u dolinu potoka Kišona (4, 7.13; 5, 21). Kišon ne znači samo podređen položaj i siguran poraz, nego ujedno podsjeća na temeljit obračun proroka Ilije s idoloopoklonstvom (1 Kr 18, 40).

Deborinu ulogu izvrsno sažimlje ponovljen poziv cijeloj zajednici da iskaže hvalu Bogu (5, 2-9). Premda je uvid u njezinu osobnu molitvu vrlo prikriven i suzdržan te se u hrvatskom prijevodu takoreći izgubio, ipak otkriva izvor iz kojeg dolazi tolika snaga. Debora moli: "Gospodine, siđi k meni!" (5, 13).

Literatura

1. Fischer, I. (2002). Gotteskunderinnen, Stuttgart, 126.-127.
2. Fohrer, G. (1989). "Debora, Deboralied" u *Calwer Bibellexikon*, Stuttgart, 207.--208.
3. Schulz, A. (1926). Das Buch der Richter, Bonn, 31.-39.
4. Wong, G. T. K. (2007). "Song of Deborah as polemic" u *Biblica*, Rim, 1.-22.